

УДК 657.6:470.345

О. Є. Кононова*

І. В. Бут **

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ РЕЙТИНГОВОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

У статті розглянута методика отримання рейтингової оцінки будівельних підприємств, проведений розрахунок показників рейтингової оцінки досліджуваних підприємств та проаналізовані отримані результати.

Ключові слова: ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність, ділова активність, рейтингова оцінка.

В статтє рассмотрена методика получения рейтинговой оценки строительных предприятий, произведен расчет показателей рейтинговой оценки исследуемых предприятий и проанализированы полученные результаты.

Ключевые слова: ликвидность, финансовая устойчивость, рентабельность, деловая активность, рейтинговая оценка.

The article is devoted to the methodology of obtaining a rating of construction companies, the calculation of the rating indicators of the companies under study and the analysis of the obtained results.

Keywords: liquidity, financial stability, profitability, business activity, rating.

Постановка проблеми. Фінансовий стан є найважливішою характеристикою фінансової діяльності підприємства. Він визначає конкурентоспроможність підприємства та його потенціал в діловій співпраці, є гарантом ефективної реалізації економічних інтересів всіх учасників, як самого підприємства так і його партнерів.

В останні роки все більш широко застосовуються рейтингові оцінки, які є важливим джерелом інформації про діяльність підприємств.

Актуальність теми пов'язана з тим, зміни, які відбуваються в економічній ситуації обумовлюють необхідність ведення рейтингового аналізу фінансового стану підприємств, так як точне визначення місця кожної конкретної організації в конкурентному середовищі дозволить визначити напрями вдосконалення її діяльності.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженню проблем визначення рейтингової оцінки фінансового стану підприємств присвячені роботи, таких науковців як, А. Є. Басовського, А. Г. Бурди, В. Я. Горфінкеля, О. В. Дмитрієвої, Е. В. Нікольської, А. Д. Шеремета та інших [1—6].

Метою даної статті є порівняльний аналіз діяльності підприємств ПАТ «Інвестбудсервіс» і ПАТ «Експонафтопродукт» на основі визначення рейтингової оцінки фінансового стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансовий стан визначає місце підприємства в економічному середовищі та наскільки ефективними і безризиковими можуть бути ділові відно-

сини з ним комерційних банків, постачальників, потенційних інвесторів і позичальників та ін.

Для підприємства, як і для партнерів, становить інтерес не тільки фактичний стан справ, тобто те, що було, а й очікуваний фінансовий стан.

Поряд з якісною ознакою «стійкий фінансовий стан» та бездоганною репутацією підприємства необхідно мати науково обґрунтовану кількісну узагальнюючу оцінку фінансового стану підприємства, яку будемо визначити на основі рейтингової оцінки фінансового стану підприємства.

Рейтингову оцінку визначимо на основі фінансової звітності, таких підприємств, як ПАТ «Інвестбудсервіс» і ПАТ «Експонафтопродукт».

Тому, для рейтингової оцінки фінансового стану підприємства нам потрібно визначити такі показники, а саме:

- показники ліквідності;
- показники фінансової стійкості;
- показники рентабельності;
- показники ділової активності,

а також рейтинг підприємства ПАТ «Інвестбудсервіс» в порівнянні з ПАТ «Експонафтопродукт».

Відповідно до нормативних значень коефіцієнтів ліквідності, фінансової стабільності, коефіцієнтів рентабельності й ділової активності, а також загальноприйнятних формул для визначення фактичних значень зазначених вище коефіцієнтів, у табл. 1—2 представлені:

* Кононова О. Є. — канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства.

** Бут І. В. — магістр кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства, ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», м. Дніпропетровськ.

Таблиця 2

Рейтингова оцінка фінансово-економічного стану підприємства ПАТ «Експонафтопродукт»

Група показників	Показники	Нормативні значення				Факт. значення коефіцієнтів	Оцінка в балах	Значимість групи показників	Оцінка групи з урахування значимості
		Відмінно (5)	Добре (4)	Задовільно (3)	Незадовільно (2)				
1	Показники ліквідності								
	Коеф. поточної ліквідності	> 2	1,5-2,0	1,0-1,49	<1,0	3,27	5	0,3	1,2
	Коеф. швидкої ліквідності	> 1,0	0,75-1,0	0,5-0,74	<0,5	0	2		
	Коеф. абсолют. ліквідності	> 0,3	0,20-0,3	0,1-0,19	<0,1	2,39	5		
	Середнє фактичне знач. по групі					4			
2	Показники фінансової стійкості								
	Коеф. співвідношення власних і позикових коштів	<0,7	0,70-0,85	0,84-1,0	> 1,0	1,09	2	0,15	0,49
	Коеф. маневреності власн. оборот. коштів	> 0,5	0,35-0,5	0,2-0,34	<0,2	0,52	5		
	Коеф. автономії	> 0,7	0,60-0,7	0,5-0,59	<0,5	0,52	3		
	Середнє фактичне знач. по групі					3,33			
3	Показники рентабельності								
	Квласного капіталу	> 0,06	0,03-0,06	0,0-0,03	<0,0	0,028	3	0,40	1,2
	Кактивів	> 0,09	0,05-0,09	0,0-0,04	<0,0	0,015	3		
	Середнє фактичне знач. по групі					3			
4	Показники ділової активності								
	Коеф. оборотності оборот. активів	> 5,9	4,3-5,9	2,7-4,3	<2,7	0,05	2	0,15	0,3
	Коеф. оборотності власн. капіталу	> 1,7	1,5-1,7	1,2-1,4	<1,2	0,09	2		
	Середнє фактичне знач. по групі					2			
	РЕЙТИНГ ПІДПРИЄМСТВА								3,19

Підсумкова рейтингова оцінка фінансово-економічного стану ПАТ «Інвестбудсервіс» має 4,07 бали, яка отримана за запропонованою методикою з використанням показників всіх 4 груп, свідчить про помірно високий рейтинг підприємства. У той же час аналогічна оцінка за традиційною методикою з використанням показників тільки третьої групи дає найвищий рейтинг - 5 балів, що представляється трохи завищеним, якщо врахувати невисокий рівень показників ліквідності (3) та показників ділової активності (3,5).

Отже, для підвищення рейтингу, менеджерів підприємства варто звернути увагу насамперед на скорочення поточних зобов'язань, що дозволить підвищити ліквідність підприємства, та на активи підприємства, які повинні збільшуватись, ніж поточні зобов'язання.

А от щодо ситуації з рейтинговою оцінкою фінансового стану на підприємстві ПАТ «Експонафтопродукт», то вона не краща від ПАТ «Інвестбудсервіс» і має 3,19 бали. Якщо ж зрівняти групи показників то показники ліквідності дають найвищий рейтинг — 4 бала, а от найнижчий рейтинг

дають показники рентабельності і показники ділової активності — 3 і 2 бали. Отже, для підвищення рейтингової оцінки в даній ситуації менеджерів підприємства потрібно підвищувати показники рентабельності і показники ділової активності і при цьому зменшити поточну ліквідність.

Висновок. Результати рейтингової оцінки мають практичне значення для користувачів фінансової інформації. Вони можуть бути використані при оцінці конкурентоспроможності конкретного суб'єкта господарювання, а також мають широке практичне застосування при розробці маркетингової стратегії розвитку підприємства, галузі, регіону і національної економіки.

Література

1. Басовский Л. Е. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности : учеб. пособие / Л. Е. Басовский, Е. Н. Басовская. — М. : ИНФРА-М, 2006. — 366 с.
2. Бурда А. Г. Рейтинговая оценка конкурентоспособности кондитерских предприятий /

А. Г. Бурда, В. В. Кочетов // Научный журнал Кубанского государственного аграрного университета [электронный ресурс]. — Режим доступа : Шпр://e[^].киБа§го.га/2006/01/17.

3. Горфинкель В. Я. Организация предпринимательской деятельности : учебное пособие для вузов / В. Я. Горфинкель, Г. Б. Поляк, В. А. Шварц — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004. — 525 с.

4. Дмитриева О. В. Экономическая диагностика и ее использование для оценки и прогнозирования производственно-коммерческой деятельности полиграфического предприятия : монография / О. В. Дмитриева, В. В. Никольская. — М. : МГУП, 2006. — 129 с.

5. Никольская В. В. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности полиграфических предприятий : учебник / В. В. Никольская. — Москва : МГУП, 2002. — 404 с.

6. Шеремет А. Д. Комплексный анализ хозяйственной деятельности / А. Д. Шеремет. — М. : ИНФРА-М, 2006. — 415 с.

Поступила до редакції 13.03.13

© О. Є. Кононова, І. В. Бут, 2013

УДК 658.012.32

О. Є. Кононова*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО СУТНОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

У статті розглядаються питання визначення сутності та змісту понять «стратегія» та «стратегічне управління». Акцентується увага на методичних підходах до сутності стратегічного управління будівельними підприємствами та запропоновано визначення поняття «стратегічне управління будівельними підприємствами».

Ключові слова: будівельне підприємство, стратегія, управління, стратегічне управління, методичні підходи, концепції.

В статье рассматриваются вопросы определения сущности и содержания понятий «стратегия» и «стратегическое управление». Акцентируется внимание на методических подходах к определению сущности стратегического управления строительными предприятиями и предложено определение понятия «стратегическое управление строительными предприятиями».

Ключевые слова: строительное предприятие, стратегия, управление, стратегическое управление, методические подходы, концепции.

The article examines the issues of defining the essence and content of the concepts «strategy» and «strategic management». Attention is focused on methodical approaches to the essence of strategic management of construction enterprises and a definition of the concept «strategic management of construction enterprises» is proposed.

Key words: construction enterprise, strategy, management, strategic management, methodical approaches, concepts.

Постановка проблеми. В сучасних умовах перед будівельними підприємствами України поставило завдання самостійно визначати напрями

своєї діяльності. Особливо гостра необхідність виникла у відношенні розробки стратегії і забезпечення ефективного управління, що дозволяє

* Кононова О. Є. — канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», м. Дніпропетровськ.